

Anke ten Brinke: overvallen door een zinnetje

‘Maar diep van binnen weet je het wel.’ Toen Anke ten Brinke uit Leeuwarden dat zinnetje las, werd ze diep geraakt. Maar het antwoord was er niet meteen: wát wist ze wel?

Een andere weg

Jan Auke Brink

Ergens in de diepte lag een verlangen, dat liet zich niet ondersneeuwen. Dat wilde naar het licht.” Anke ten Brinke (56) groeide op „in een gereformeerd nest”, maar raakte in de loop van de tijd haar contact met de kerk en het geloof kwijt. Een paar jaren geleden merkte ze dat er iets ontbrak: „Ik woon in Huizum Dorp, een prachtige straat. Ik heb een relatie en vrienden en vriendinnen. Ik ben iemand die actief is, maar ik miste iets, een clubje; een ‘mienskip’ op het gebied van het geloof.”

Het gevoel van ‘iets missen’ sluimerde enkele jaren – het is niet meer aan te wijzen waar dat precies begon. Maar vorig jaar openbaarde het zich volop. „Het was lang in het verborgene, totdat ik het in het licht durfde te zetten. Daarna begon het te stromen.”

Ten Brinke realiseerde zich vorig jaar dat ze 35 jaar aaneengesloten had gewerkt. Ze is opgeleid als bibliothecaris en heeft onder meer tien jaar gewerkt in gevangenisbibliotheken. Sinds 2003 werkt ze bij ROC Friese Poort, als docent communicatieve vaardigheden. „Ik heb geen kinderen, er was nooit een moment om er even uit te gaan. Ik had het daar vorig jaar met een vriendin over en die zei: ‘Dat kun je toch ook zelf organiseren?’ Ik heb toen met mijn leidinggevende overlegd dat ik er wel een halfjaar uit zou willen. Zij stond er heel welwillend tegenover: prima, regel het maar met je collega’s, zei ze.”

Ten Brinke wilde haar vrije periode aftrappen met een week in het klooster, voor rust en bezinning. Maar dat viel nog niet mee: „Blijkbaar ben ik niet de enige die zo’n idee had. Ik kwam er achter dat je niet zomaar naar een klooster kunt, omdat ze vaak volgeboekt zijn. Maar uiteindelijk kon ik terecht bij de zusters benedictinessen van de Onze Lieve Vrouwe Abdij in Oosterhout. Ik was daar bijna de enige, heerlijk was het. In de eetzaal zat ik soms alleen. Ik had er alle tijd om te lezen en te denken. Ik leefde aan de hand van de getijden. Als ik uit een dienst kwam en ik was geraakt door een zin of door een woord, dan had ik alle tijd om daardoor geïnspireerd te tekenen of te schrijven.”

De vraag

Ergens in die week las ze het zinnetje: ‘Maar diep van binnen weet je het wel.’ Dat raakte haar, het kippenvel springt haar weer op de armen als ze er over vertelt. „Wat het precies betekende wist ik niet, maar ik wist wel: als dit mij zo diep raakt, dan betekent het echt iets voor me. Maar wat was het antwoord? Wát weet ik diep van binnen wel?”

Voorafgaand aan dit moment had ze al een spirituele ontwikkeling achter de rug: van een gereformeerd meisje naar een buitenkerkelijke in boeddhisme geïnteresseerde volwassen vrouw.

„Ik groeide op in Lemmer, dat kerkelijk gezien nogal vooruitstrevend was. Mijn vader was actief in de kerkenraad. Dat vond hij belangrijk. Ik ben opgevoed met het idee dat je een bijdrage moet leveren aan de samenleving.”

Daarna verhuisde het gezin naar Bolsward. „Dat was wel even schrikken. De ouderlingen zaten daar in zwarte pakken in de banken. Het was al snel bekend dat mijn vader in Lemmer actief was geweest. Ook hier kwam hij weer in de kerkenraad. Maar hij was veel vrijer dan die mensen uit Bolsward, hij liep bijvoorbeeld mee in de grote protestmars tegen kernwapens. En hij heeft in Bolsward gestreden voor kinderen aan het avondmaal. Dat heeft hem wel veel kopzorgen bezorgd, maar hij heeft ook wel wat bereikt.”

Zo moet het volgens mij zijn: alle geloven in één hok, als er al een hok moet zijn

Op haar achttiende ging Ten Brinke studeren in Groningen, aan de Bibliotheek- en Documentatie-academie (BDA). „Ik kwam daar terecht bij het Groninger Studenten Pastoraat. Daar zaten alle geloven in één hok, prachtig vond ik dat. Zo moet het volgens mij: alles in één hok, als er al een hok moet zijn.”

Er werd in de jaren tachtig onder leiding van pastors als Harry Pals vrijelijk geëxperimenteerd met verschillende vormen van vieringen; er werd gedanst of stoelen werden anders neergezet. En de studenten hadden allemaal inbreng. „Vooral dat vond ik fantastisch. Het was heel vrij en fijn.”

Dat gevoel raakte ze langzaam aan kwijt toen ze na haar opleiding buiten Groningen ging werken maar er nog wel bleef wonen. De betrokkenheid bij het studentenpastoraat werd steeds minder, ze liet zich uitschrijven uit de kerk. „In 1997 verhuisde ik naar Leeuwarden. Hier heb ik het geloof echt losgelaten. Ik ging wel eens naar een dienst in de Grote Kerk, maar dat raakte me toen niet. Spiritualiteit bleef wel belangrijk voor me; ik las veel boeken op dat vlak en ik verdiepte me onder meer in het boeddhisme.”

Het antwoord

Zo ging het totdat het gevoel ‘iets te missen’ opkwam, een aantal jaren geleden. „Ik kreeg echt een verlangen naar het christelijke geloof. Dat komt voort uit mijn roots, mijn opvoeding, denk ik.” In het begin vond ze het nog eng zich daar aan over te geven. „Ik was bang dat ‘ze’ er iets van zouden vinden, de mensen in mijn omgeving.”

Anke ten Brinke: „Ik geniet van de kleine dingen: dat de rozen bloeien, of dat de zon schijnt.”

Foto: Marchje Andringa

De week in retraite bij de zusters benedictinessen in Oosterhout was de eerste stap. Het zinnetje ‘Maar diep van binnen weet je het wel’ gaf haar het volgende zetje. „Het verbaasde me: waarom overviel deze zin me zo? Wat wist ik wel? Opeens viel het me in: Nijkleaster. Ik was er nog nooit geweest, maar ik had er wel wat over gehoord. Dát was het antwoord, dacht ik.”

Toen ze terugkwam uit Oosterhout besloot ze meteen de eerstvolgende woensdag naar Nijkleaster in Jorwert te gaan. „Ik dacht eerst: zal ik iemand meevragen? Maar ik moest het alleen doen. Er was een onmiddellijk gevoel van thuiskomen. Ik ervoer er bescherming, ruimte, geborgenheid. En ik werd diep geraakt door de metershoge banieren met het gedicht *Hús om stil te wurden* van Eppie Dam. En dan vooral de zin ‘Hier mag het veilig masker doormidden’.”

Een volgende vraag

Als vervolg van haar sabbatical zou ze met haar man naar Schotland en Ierland gaan, om te wandelen en om spirituele plekken te bezoeken. Maar dat viel in het water: ze werd ziek. „Nijkleaster was toen een

Ik ervoer bescherming, ruimte, geborgenheid

vangnet voor me. De mensen vroegen me niet wat ze voor me konden doen, maar ze legden een hand op mijn arm.”

Afgelopen mei vertrok ze met haar man voor een herkansing naar Ierland en Schotland. „We bezochten onder meer een prachtig boeddhistisch meditatiecentrum op de kliffen. In de meditatiekamer zijn twee nissen, in de rechter nis staan allemaal objecten van het boeddhisme, in de linker nis van het christendom. En ik zat daar, op mijn verjaardag, precies tussenin. Toen dacht ik: dit is hoe het hoort, in het midden ontmoeten we elkaar. Zonder dogma’s, met het beste van verschillende werelden.”

Een lang gekoesterde wens van haar was een bezoek aan het eiland Iona, waar de oecumenische Iona Community vrijelijk naar nieuwe wegen zoekt om het evangelie vorm te geven. „We hadden de tickets voor de boot al geboekt, maar toen werd mijn man ziek. Hij moest terug naar Nederland. Nu vraag ik me wel af wat dit betekent, dat mijn sabbatical in Ierland en Schotland voor de tweede keer door ziekte niet doorgaat.”

Ze is er boos en verdrietig over geweest, ze praat veel met mensen om de tegenslagen te verwerken. „Ik probeer nu te kijken naar wat ik wel heb. Ik sta dus elke dag met de laarzen aan in de tuin en denk dan ‘het is goed hier te zijn’. Sinds een halfjaar schrijf ik iedere avond drie dingen op waar ik dankbaar voor ben. Dat zijn kleine dingen waar ik van geniet: dat de rozen bloeien, of dat de zon schijnt. Het benoemen van wat wél goed is helpt me, zeker in deze periode. En ach, Schotland blijft daar nog wel even liggen.”

► Dit is het vierde deel in een serie waarin mensen vertellen over de geloofsontwikkeling in hun leven